

Biotech op trainingskamp

Leiden heeft op het Bioscience Park sinds één jaar een nagebouwde farmaceutische fabriek voor trainingsdoeleinden.

Het gebouw van Biotech Training Facility, opleider van personeel in de farmaceutische industrie en de levenswetenschappen-sector, is hagelnieuw. En met de glanzende, zilverglanzende gevellijnen is het een opvallende verschijning op het Leiden Bioscience Park, dat met zo'n 106 instellingen tot een van de grootste bioscienceparken van Europa behoort.

Het pand staat op een strategische locatie, tussen de biotechnologie-start-ups, onderzoeksinstituten, de Universiteit Leiden en de (bio-)farmaondernemingen. Ronald Kompier, *managing director* van de onderneming, vertelt: 'Die locatie is met opzet gekozen. Al die instellingen hier moeten hun mensen opleiden en trainen.

Voorheen deden zij dat onafhankelijk van elkaar bij verschillende aanbieders. De bedenkers van deze faciliteit maakten een plan om die opleidingen samen te brengen, hier op het bioscience park. En zo geschiedde.'

Cursus pipetteren

Bij de Biotech Training Facility, die in februari haar eenjarig bestaan vierde, kun je terecht voor allerlei farmaceutische en biotechnische trainingen; van traditionele chemische farmaceutica tot biofarmaceutica. Medewerkers én managers van een bedrijf kunnen bijvoorbeeld in twee dagen de belangrijkste zaken van farmaceutische microbiologie ervaren. Inclusief een workshop waarin desinfectie, sterilisatie en cleanrooms aan de orde komen. 'Een faciliteit als deze is uniek binnen Nederland', vertelt Kompier. 'Er zijn vrij-

wel geen trainingsfaciliteiten met cleanrooms en er is geen enkele vergelijkbare aanbieder van trainingen met een volwaardige farmaceutische fabriek, inclusief afvullijn.'

Jolanda Muurman, training & development manager, is verantwoordelijk voor het trainingsprogramma. 'We hebben standaardtrainingen, bijvoorbeeld op het gebied van fermentatie, zuivering of labtests, maar ook trainingen op maat, die we specifiek voor bedrijven maken.' Kompier voegt daaraan toe: 'Een belangrijk aspect voor onze klanten hierbij is dat de wij geheel onafhankelijk zijn met een eigen organisatiebeleid. De invulling van onze trainingen bepalen we volledig in overleg met de klant.' Cursussen kunnen in tijd variëren van een tot veertien dagen.

De negen vaste medewerkers vormen een enthousiast team, vinden Muurman en Kompier. Ze werken samen met zo'n twintig flexibel inzetbare freelancetrainers die op afroep werken. Een van de vaste medewerkers is Henk te Loo, een ervaren industriële processpecialist. Hij geeft praktische ondersteuning bij de trainingen. Muurman: 'Zo'n cursus pipetteren klinkt misschien basaal, maar na afloop horen wij toch altijd

dat de deelnemers er iets van opgestoken hebben.'

Uitproberen

'Er zijn verschillende redenen waarom er vraag is naar onze trainingen', vertelt Muurman. 'Cursisten komen om nieuwe technieken te leren of om hun vaardigheden op peil te houden. Maar bedrijven kloppen ook bij ons aan als hun eigen fabriek nog niet klaar is, of om een nieuwe werkwijze uit te proberen. Een bedrijf heeft meestal niet de mogelijkheid zijn productielijn stil te leggen om iets nieuws te testen. En als een onervaren persoon meedraait in de productie, kan dat ongewenste problemen geven voor de continuïteit en de kwaliteitsborging.'

Het gebouw telt drie verdiepingen. De kantoren van de medewerkers bevinden zich achter de entreeruimte op de begane grond en verder zijn hier een aantal cursuslokalen en algemene laboratoria. In een van de wat grotere algemene laboratoria staat een paar afgeschreven HPLC's. 'De industrie heeft die gedoneerd, zodat onze cursisten ze kunnen openschroeven en ontdekken hoe zo'n apparaat er eigenlijk van binnen uitziet', zegt Muurman.

Hoogste GMP-klasse

Het echte werk begint op de eerste verdieping. De flexibel in te delen werkruimtes bevinden zich in het middendeel met een galerij eromheen. Door die opstelling kun je rondom de productielijn lopen en door de vensters naar de inrichting en de werkzaamheden binnen kijken. Er is verder een voorbereidingsruimte met weegschalen,

'Zo'n maanpak aantrekken blijkt nog best moeilijk'

‘Er zijn vrijwel geen trainingsfaciliteiten met cleanrooms’

Muurman: ‘Met keukenzout kun je ook leren afwegen. En om schoon af te vullen gebruiken we kweekmedium. Na een paar dagen in de incubator zie je heel goed wie er niet schoon gewerkt heeft. Kortom, wij geven onze cursisten handvatten. We hebben wellicht niet precies dezelfde apparatuur als in hun bedrijf, maar het is wel vergelijkbaar. Ons reactorvat is 30 l en geen duizenden liters zoals in de industrie, maar het principe is hetzelfde.’

Fouten maken

Op de verdieping boven de cleanrooms liggen leidingen van lucht, water en elektriciteit goed bereikbaar, zodat ook leerlingmonteurs hier kunnen oefenen. Hier bevindt zich tevens de ruimte waar installaties voor gedestilleerd water, luchtbehandeling en luchtvochtigheid staan.

Muurman: ‘Er komen hier mensen met een breed scala aan ervaring. Operators, analisten, inspecteurs, wetenschappers, maar ook leveranciers van apparatuur die de werking van hun producten hier in het echt kunnen aanschouwen en testen.’ ‘En deze klanten, die uit binnen- en buitenland komen, zijn bijzonder tevreden’, voegt Kompier daar glimlachend aan toe. Kompier vat samen: ‘Deze trainingsfaciliteit geeft de sector de ruimte en mogelijkheid te oefenen. Ons motto is: leren door te doen, en leren door fouten te maken. Hier kun je fouten maken zonder grote gevolgen.’ ●

een spoelkeuken en sterilisatieapparatuur, en er zijn cleanrooms met downflowkasten tot en met de hoogste GMP-klasse, waar de minste stofdeeltjes en micro-organismes rondzweven. De ruimtes betreden is uitsluitend toegestaan in cleanroomkleding. Bij hooggeclassificeerde cleanrooms lijkt de kleding op een maanpak met hoofd-, mond-, en oogbedekking. ‘Zo’n maanpak aantrekken blijkt nog best moeilijk, mer-

ken wij tijdens de trainingen’, zegt ter Loo. Verderop staat een machine waarmee je flesjes vult. Die gebruiken de deelnemers van de tweedaagse cursus ‘Aseptisch produceren met een automatische afvullijn’. ‘Hier leer je in een cleanroompak steriele handelingen te verrichten aan de afvullijn’, vertelt Muurman. Alle apparatuur is echt, maar de cursisten gebruiken geen gevaarlijke chemicaliën.